

Državni izpitni center

SESSIONE PRIMAVERILE

SLOVENO COME LINGUA SECONDA

INDICAZIONI PER LA VALUTAZIONE

Lunedì, 15 giugno 2020

MATURITÀ GENERALE

Moderirana različica

IZPITNA POLA 1

Splošna navodila

- Kadar kandidat dopolnjuje poved, mora biti odgovor vsebinsko, slovnično in pravopisno pravilen.
- Pri nalogah, pri katerih mora kandidat podčrtati, prečrtati ali obkrožiti odgovor, upoštevamo pravilnost odgovora, tudi če je oznaka drugačna.
- Za odgovore ali rešitve, zapisane v povedih, lahko kandidat dobi točko za jezikovno pravilnost le, če je poved pomensko ustrežna.

A) Bralno razumevanje

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	3	Po smislu, na primer: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Kolektivna modrost je zmožnost pametnega odločanja znotraj skupin. ♦ Kolektivna norost pa je posnemanje brez upoštevanja lastnih izkušenj/širjenje slabih, škodljivih odločitev/napačnih, neučinkovitih rešitev. 		1 za vsako rešitev 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	3	Po smislu, na primer: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Zaradi sposobnosti enega izmed posameznikov lahko skupine napredujejo hitreje in iščejo nove in boljše rešitve, saj se učijo drug od drugega. 		2 za pomensko ustrezno rešitev 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	4	Po smislu, na primer: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Tako da ljudje delijo po spletu slabe ideje, drugi pa jih slepo posnemajo brez lastnega premisleka ali ravnajo v skladu z večinskim mnenjem. ♦ Na primer, neustrezno prilagojeno čredno vedenje je lahko zanašanje na večinsko mnenje o kvaliteti izdelka pri spletnem nakupovanju/upoštevanje večinskih ocen na spletu o škodljivosti cepljenja ... 		2 za pomensko ustrezno rešitev 1 za ustrezno naveden primer 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	3	<p>Po smislu, na primer, eden od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Ko pri učenju posnemamo sošolce, vendar upoštevamo tudi svoje izkušnje, se zanašamo na svoje znanje, neodvisno razmišljamo ... ♦ Ko je pravo razmerje med posnemanjem drugih in zanašanjem na svoje osebne izkušnje. 		<p>2 za pomensko ustrezno rešitev 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)</p>
5	3	<p>Po smislu, na primer:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Za ljudi je značilno bolj konformistično vedenje, in sicer toliko bolj, če je skupina večja, njihovo vedenje je neprilagodljivo. Za čebele pa je ključna kolektivna prilagodljivost, saj se preusmerijo k bogatejšim virom hrane, tudi če večina nabira hrano neke drugje. 		<p>2 za pomensko ustrezno rešitev 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)</p>
6	1	<p>Po smislu, na primer, eden od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ s poslušanjem ♦ Bolj so pripravljene prisluhniti nasvetu. 		
7	3	<p>Po smislu, na primer, eden od:</p> <ul style="list-style-type: none"> ♦ Besedilo sporoča, da ... ♦ Besedilo sporoča, da ... 		<p>1 za ustrezno povzeto sporočilo 1 za opredelitev 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)</p>

B) Poznavanje in raba jezika

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	1 1 1	Po smislu, na primer: ♦ (če) ne znamo samostojno razmišljati. ♦ (ne da) bi upoštevali svoje izkušnje. ♦ (a) to lahko škodi nam ali drugim.		1 za vsak jezikovno in pravopisno pravičen zapis
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	3	♦ S spodbujanjem neodvisnega razmišljanja <u>posameznikov</u> zmanjšamo tveganje za pojav kolektivne norosti.		3 za pravopisno in jezikovno ustrezno pretvorbo 2 za ustrezno pretvorbo s pravopisno napako

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1 1 1	Po smislu, na primer: ♦ (prislovno določilo vzroka:) Zaradi črednega vedenja ljudi so lahko ogroženi posamezniki ali manjšine. ♦ (osebek) Čredno vedenje ljudi lahko vodi v kolektivno norost. ♦ (predmet v dajalniku:) S spodbujanjem neodvisnega razmišljanja se izognemo črednemu vedenju ljudi.		1 za vsako jezikovno in pravopisno ustrezno poved
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4.1	1	♦ DA		
4.2	2	♦ S / S / S / S		2 za pravilno strukturo 1 za ustrezno število stavkov
Skupaj	3			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	2 2 2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ Odločite sprejemajte na podlagi lastnega znanja in zunanjih informacij. ♦ Ne posnemajte slepo drugih. ♦ Najdite pravo razmerje med posnemanjem in opiranjem na lastne izkušnje. 		2 za vsako jezikovno ustrezno, smiselno pretvorbo 1 za pretvorbe z naklonskim glagolom (morati/ne smeti)
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	2 2 2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ <u>se širi kot požar</u> – (zelo) hitro ♦ <u>prihi do dna</u> – razrešiti/pojasniti/ugotoviti/spoznati resnico (/bistvo/vzrok) ♦ <u>ima pred očmi</u> – si prizna(ti), se zaveda(ti) 		1 za vsako podčrtano besedno zvezo in 1 za vsako ustrezno, smiselno nadomestitev
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	3	<ul style="list-style-type: none"> ♦ 7 ♦ 3 ♦ 2 ♦ 6 ♦ 1, 4 		Brez napak – 3 točke 1 napaka – 2 točki 2 napaki – 1 točka 3 napake – 0 točk

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8.1	1 1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ odkrije, odkriva ♦ pleše, na-/za-/od-/pleše 		
8.2	1 1	Po smislu, na primer: <ul style="list-style-type: none"> ♦ Veter odkriva strehe. ♦ Ob najdbi paše čebela zapleše. 		
Skupaj	4			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	1 1 1 1 1 1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ znal ♦ vedel ♦ zaupati ♦ okleval ♦ obšel ♦ izjalovilo 		
Skupaj	6			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10.1	1 1 1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ črreden ♦ v drugem/2. ♦ neosveščeno človeško množico 		
10.2	1 1	<ul style="list-style-type: none"> ♦ zaznamovana ♦ (saj) ima ob pomenu kvalifikator slabšalno. 		
Skupaj	5			

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	2	<ul style="list-style-type: none"> ♦ v časopisu ♦ iz tujih poljudnoznanstvenih revij ♦ s spletnih strani 		Brez napak – 2 točki 1 napaka – 1 točka 2 in več napak – 0 točk

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
12	6	<p>V Državnem zboru čebelarstva razstava v počastitev prvega svetovnega dne čebel</p> <p>Odprte razstave bo v četrtek, 19. aprila 2018, ob 9. uri v predverju velike dvorane Državnega zbora.</p> <p>Državni zbor je na pobudo <u>m</u>inistra za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano mag. Dejana Židana in predsednika <u>Č</u>ebelarske zveze <u>S</u>lovenije Boštjana Noča prisluhnil želji, da pred prvo obeležitvijo svetovnega <u>d</u>neva čebel gosti čebelarstvo razstavo. V podporo bogati ter neprecenljivi slovenski čebelarski tradiciji bomo v Državnem zboru prvi svetovni dan čebel obeležili v četrtek, 19. aprila 2018, ob 9. uri v predverju velike dvorane Državnega zbora. Na dogodku, ki ga bo spremljal krajiški kulturni program, bo na voljo tudi pokušina <u>s</u>lovenskega medu.</p>		Brez napak – 6 točk 1 napaka – 5 točk 2 napaki – 4 točke 3–4 napake – 3 točke 5–6 napak – 2 točki 7–8 napak – 1 točka 9 in več napak – 0 točk

IZPITNA POLA 2

Slušno razumevanje

(Radio Val 202, Prvi prideš, prvi melješ, Maja Stepančič, 4. avgusta 2018)

Zaradi njih se ustvarjajo napetosti, slaba volja, nemir, včasih pa se morda sklenejo tudi nova prijateljstva. Čakanje v vrsti je svojstven fenomen, ki smo ga ljudje ustvarili sami. Najprej je bila za eno storitev ena dolga serpentinska vrsta, potem so podjela sistem več vrst za isto storitev. Vrste se vzpostavijo, ko povpraševanje presega ponudbo, ljudje pa načeloma spoštujemo pravilo kdor prvi pride, prvi melje. Načeloma.

Moški 1: Odvisno, če je starejša oseba, ni problema, dam prednost, karkoli, če pa vidiš, da je človek nekulturen, da se mu ne da, kar pa ne upošteva zadeve, jezen, valjda, jezen.

Dekle 1: Ja, nč, pač sam gledaš ga.

Dekle 2: Ja, js sem zlo živčna, ker pač ne morem tega delat, a ne.

Moški 2: Po se pa kregat začneš. Ja, rečeš mu, da gre nazaj, da vrsta je vrsta, kaj boš pa zdej nekaj preskakoval, jaz zdej tud že čakam pol ure, pa kva ne j zdej.

Kako se odločamo, ko gre za čakanje v vrstah in kakšni ljudje postanemo, ko nam drugi kradejo dragocene minute našega življenja, sem vprašala dr. Richarda Larsona s Tehnološkega inštituta Massachusetts MIT.

Dr. Larson se profesionalno ukvarja z vrstami in ironično, da sem ga lahko poklicala, sem tudi sama čakala v vrsti za prosto montirnico, kot bi se nekdo poigralval z mano zaradi teme. Sicer pa se v radijski montirnici, razen v nujnih primerih, kar dobro držimo pravila kdor prvi pride, prvi melje.

Dr. Larson:

Pravilo kdor prvi pride, prvi melje, je nekaj normalnega in tudi nekaj najbolj pravičnega pri vsakdanjem čakanju v vrstah. Če nekdo čaka 10, drugi pa 5 minut, je logično, da mora biti tisti, ki čaka dalj časa, prej na vrsti. Ko čakamo v vrsti, pa je drugo vprašanje in je pogosto odvisno od navad v določeni državi. Moja izkušnja, denimo v Londonu v Veliki Britaniji je, da oni vedno sledijo pravilom in čakajo v vrsti tudi v smešnih položajih.

Ja, tudi v smešnih položajih. Pred dvema tednoma se je končal teniški turnir v Wimbeldonu in tam veljajo posebna pravila čakanja v vrstah. Tako posebna, da vsak obiskovalec, še preden se postavi v vrsto, dobi 29 strani dolg priročnik, kako to pravilno početi. Ob prihodu posameznik prejme kartico, ki je oštevilčena, da ve, kje je njegov prostor v vrsti. Kartica ni prenosljiva, prav tako niso prenosljive vstopnice, ki se prodajajo vsakemu posebej. V vrsto je prepovedano prinesiti žar, večjo prtljago, prepovedano je kaditi, čezmerno uživati alkohol in motiti okolico. Ljudje tam tudi prespijo, ob 6ⁿ zjutraj jih organizatorji prebudijo, da spet zasedejo svoje mesto v vrsti. To je ta skoraj preveč urejen britanski način čakanja v vrstah.

Slišali ste za šolski primer, kako se stoji v vrstah. Pri nas in okoli nas pa v vrstah pogosto potekajo prava tekmovanja, kdo bo prehitel več ljudi, in to storil skoraj neopazno. V trgovini, na blagajni, na banki, v vrsti za nakup vstopnic za koncert. Vsi smo že to doživeli, številni tudi sami storili. V teh primerih smo si sami krivi, kakšen odziv množice bomo dobili. Je pa dr. Larson jasen, da moramo v nekaterih primerih na pravilo, kdor prvi pride, prvi melje, tudi pozabiti.

Dr. Larson

Zagotovo se ni tega treba držati, če ste poškodovani in je tako ogroženo vaše življenje. Na urgenci nato prehitite vrsto, saj če vas ne oskrbijo dovolj hitro, lahko umrete. Morate prehiteti vrsto, da preživite. Tu veljajo druge prioritete.

In če svoje minute neizmerno cenite, vam lahko na pomoč priskočijo profesionalni čakalci v vrstah. Storitve sicer ni na voljo v Sloveniji, če pa se odpravite na dopust v New York in nočete izgubljati dragocenega časa za čakanje v vrsti za, denimo, ogled broadwayske predstave, lahko to namesto vas stori Robert Samuel.

Robert je profesionalni čakalec v vrsti in ustanovitelj podjetja Same Ole Line Dudes. Podjetje je ustanovil pred šestimi leti, potem ko je izgubil službo v telekomunikacijskem podjetju zaradi zamude, ker je čakal v gneči. Ker ni imel denarja za preživetje, je na spletu objavil oglas, da bi proti plačilu stal v vrsti za novi iphone. Nekdo ga je najel – ta gospod se je potem sicer odločil, da bo kupil telefon prek spleta, a mu je za vloženi trud vseeno plačal 100 dolarjev. Spodbudil ga je, naj Robert proda svoj prostor v vrsti – prodal je tri prostore in na koncu dneva v žep pospravil 325 dolarjev.

Tako je iz te vrste zrastle podjetje, ki ga Robert vodi kar iz domače dnevne sobe v New Yorku. Pretežno se ukvarja s čakanjem v vrstah za v prestižne restavracije, za nakup vstopnic za predstave, koncerte. Medtem ko si vi ogledujete newyorške znamenitosti, Robert za vas čaka v vrsti za nakup vstopnic na predstavo.

Dr. Larson:

Danski profesor je pred leti gostil ameriškega kolega. Po enem tednu pa ga z avtomobilom pelje na letališče v København, da odpočuje nazaj v ZDA. Za København moraš nujno na trajekt. Tisti dan pa je bila tam vrsta, dolga 6 km. Če bi čakali v gneči, bi zamudili letalo, zato je voznik po stranskem pasu prehitel 6-kilometrsko kolono. Američan se je samo čudil, da se nihče ni razjezil nanj. Danski kolega pa mu je razložil, da je to Danska. Ljudje so razumeli, da je nujnost, sicer nikoli ne bi prehiteli drugih.

Na cesti, v trgovini, v zabaviščnem parku ... nikjer ni nekega pravila, kako primerno čakati v vrsti, ni nekih zagotovil, koliko časa točno bomo čakali za neki izdelek. Preprosto pravilo je, da če se želite izogniti vrstam, čim več stvari nakupujete prek spleta, ne prehranjajte se v času kosila, ko greste na pot, pojdite tiste dni in ob takšnih urah, ko je na cesti najmanj prometa. Če pa se trgovini ali poti ne morete izogniti, preračunajte vse možnosti, kdaj bo najmanj gneče.

Sicer pa ... s profesionalnimi čakalci v vrsti ali brez, včasih je treba samo vdihniti in se zavedati, da se na noben cilj ne pride brez žrtvovanja. In če je ultimativno žrtvovanje to, da nekaj deset minut čakamo za prihod na želeno destinacijo ali nakup dolgo pričakovane vstopnice za koncert, potem je to dobra nagrada na koncu vrste.

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
1	2	Po smislu, na primer: ♦ (Tema oddaje je) čakanje v vrsti ali kultura čakanja v vrsti pri različnih narodih(.)		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
2	1	Po smislu, na primer, eden od: ♦ Kdor prvi pride, prvi melje ♦ Čakanje v vrstah		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
3	1	♦ A		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
4	1	♦ B		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
5	1	♦ B		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
6	1	♦ DA		
	1	♦ NE		
	1	♦ DA		
	1	♦ DA		
Skupaj	4			
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
7	2	Po smislu, na primer: ♦ Ker/Danci so prepričani, da je vzrok temu življenjska nujnost/da se je zgodilo kaj nujnega.		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
8	2	Po smislu, na primer: ♦ (Pregovor) Kdor prvi pride, prvi melje pomeni, da če nekdo pride prvi, ima tudi prednost pred drugimi/ je tudi prvi na vrsti/ne čaka v vrsti.		1 za pomensko ustreznost povedi 1 za jezikovno pravilnost povedi (za zapis brez napake ali z eno napako)

Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
9	2	Po smislu, na primer: ♦ Enodnevnih zaslužek, ko je prodal svoj prostor v vrsti.		
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
10	1	Po smislu, na primer: ♦ (negativna) izguba časa,		
	1	♦ (pozitivna) dosežen cilj		
Skupaj	2			
Naloga	Točke	Rešitev	Še sprejemljiva rešitev	Dodatna navodila
11	2	Po smislu, na primer: ♦ (saj) poleg novinarka in napovedovalca, ki govorita knjižno, nastopajo v oddaji tudi govorci z ljubljanskih ulic, ki jih je novinarka anketirala. Ti govorijo pokrajinski pogovorni jezik.		Navedba zvrsti brez govorcev – 1 točka

IZPITNA POLA 3**Daljšje esejsko besedilo**

Točke	Merila	Dodatna navodila
25		
A	do 3 Ustreznost naslovu	Povezanost s temo: predstavitev izbranega dogajanja v povezavi z odraščanjem obeh glavnih književnih oseb v obeh romanih.
B	do 6 Poznavanje snovi	Ustrezno povzemanje vsebine romanov in izbranih dogodkov, ki pojasnjujejo njuno spopadanje z odraščanjem.
C	do 3 Razlaga, oznaka, primerjava	Oznaka in primerjava obeh glavnih književnih oseb na poti odraščanja.
Č	do 4 Ovrednotenje in opredelitev	Opredelitev in utemeljitev, katera oseba je za kandidate bolj tragična (možna je tudi aktualizacija).
D	do 3 Razvijanje misli	Argumenti, ponazoritve s primeri.
E	do 4 Logična povezanost	Skladnost: notranja – zunanja členitev; kohezija; koherenca.
F	do 2 Izvirnost	Vse po smislu.

Jezikovna pravilnost*

Točke	Merila	Dodatna navodila
6		
do 6	Oblikoslovna, besedoslovna, skladijska (besedni red) pravilnost, pravopis	Za 4 isto-/raznovrstne napake – minus 1 točka (največ minus 6 točk).

Slog**

Točke	Merila	Dodatna navodila
4		
1	Bogastvo in ustreznost besedišča, slovničnih struktur	
2	Jedrnatost, jasnost, natančnost, živost izražanja	
1	Rokopisna urejenost besedila, ustreznost dolžina (+/- 50 besed)	

* Če kandidat napiše daljšje esejsko besedilo z manj kot 400 besedami, lahko pri jezikovni pravilnosti doseže največ tri točke (od šestih).

** Če kandidat napiše daljšje esejsko besedilo z manj kot 200 besedami, lahko pri slogu doseže največ dve točki (od štirih).